

LIDERZY INNOWACYJNOŚCI

arjologia
www.liderzyinnowacyjnosci.com

NR 58/KWIECIEŃ 2018

DWUETAPOWA PROCEDURA TO NAJWAŻNIEJSZA ZMIANA W TEGOROCZNYM NABORZE WNIOSKÓW W PODPROGRAMIE „ŚRODOWISKO”

Dzień Informacyjny LIFE 2018 w Warszawie

Program LIFE jest jedynym instrumentem finansowym Komisji Europejskiej, przeznaczonym wyłącznie do współfinansowania projektów z dziedziny ochrony środowiska, klimatu i przyrody. Składa się z dwóch podprogramów „Środowisko” i „Klimat”. Dotychczas składanie wniosków o środki finansowe z Programu LIFE odbywało się raz do roku i było jednoetapowe. Dwuetapowa procedura aplikowania o dofinansowanie projektów z podprogramu „Środowisko” jest najważniejszą zmianą w tegorocznym naborze wniosków do Programu LIFE, który wspiera od ponad 25 lat inicjatywy ekologiczne.

Komisja Europejska najpierw oceni pomysł opisany przez wnioskodawcę w dziesięciostronicowej koncepcji (concept note), a dopiero potem zdecyduje o dopuszczeniu beneficjenta do złożenia pełnej wersji wniosku. Taka forma uproszczenia wymaga znacznie mniejszego nakładu pracy od wnioskodawcy w pierwszym etapie.

Warunki, priorytety i zasady finansowania projektów, zostaną dokładnie omówiono podczas Dnia Informacyjnego LIFE 2018, na który tradycyjnie już zaprasza Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Konferencja z udziałem kierownictwa Ministerstwa Środowiska, NFOŚiGW, przedstawicieli Komisji Europejskiej, praktyków i potencjalnych wnioskodawców, którzy planują realizację takich przedsięwzięć, odbędzie się **25 kwietnia w Centrum Konferencyjnym na Stadionie PGE Narodowym w Warszawie**.

Uczestnikom przekazane zostaną najnowsze informacje dotyczące tegorocznego naboru wniosków do Programu LIFE. W przyjętym przez Komisję Europejską 12 lutego br. II Wieloletnim Programie Prac, określono ramy funkcjonowania LIFE na trzy najbliższe lata 2018-2020. Zgodnie

z obowiązującymi ustaleniami projekty, tak jak dotychczas, będą realizowane w ramach dwóch podprogramów na rzecz środowiska i klimatu, z których każdy obejmuje trzy obszary priorytetowe. Do środowiskowych należą: ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami, przyroda i różnorodność biologiczna oraz zarządzanie i informacja w zakresie środowiska. Do priorytetów w podprogramie klimat należą: ograniczenie wpływu człowieka na klimat, dostosowanie się do skutków zmian klimatu oraz zarządzanie i informacja w zakresie klimatu.

II Wieloletni Program Prac zawiera także informacje dotyczące budżetu oraz kryteriów przyznawania dofinansowania przez Komisję Europejską. Szczegóły zawarte w tym programie przedstawi uczestnikom konferencji, **Maja Mikosińska**, ekspert EASME, Agencji Wykonawczej Komisji Europejskiej ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Korzystanie z wiedzy ekspertów i praktycznych doświadczeń beneficjentów, którzy odnieśli sukces w sięganiu po unijne środki z Programu LIFE w latach poprzednich, znacznie ułatwia dobre przygotowanie wniosków aplikacyjnych o dofinansowanie

projektów środowiskowych, klimatycznych i przyrodniczych. Dzień Informacyjny LIFE 2018 będzie też okazją do zaprezentowania efektów realizowanych i zakończonych już projektów.

W programie konferencji przewidziana jest najpierw sesja ogólna, która będzie transmitowana on-line, a następnie odbędą się trzy równoległe sesje tematyczne. Eksperti podczas sesji ogólnej odpowiedzą na kluczowe pytania dotyczące zasad finansowania przedsięwzięć, ze wskazaniem drogi projektu od kwalifikacji do podpisania umowy. Sesja ta skierowana jest zarówno dla tych, którzy chcą pozyskać ogólną wiedzę nt. Programu LIFE, a także dla tych, którzy planują złożyć wniosek LIFE w tegorocznym naborze.

Prezentacje zrealizowanych z sukcesem projektów przez Uniwersytet Łódzki oraz Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach pozwolą na przedstawienie i omówienie zagadnień merytorycznych na konkretnych przykładach. Jednocześnie przedstawiciele NFOŚiGW zaprezentują korzystne zmiany w swojej ofercie programowej, dotyczące wsparcia wnioskodawców w ramach programu priorytetowego „Współfinansowanie Programu

LIFE” polegających m.in. na zwiększeniu dofinansowania dotacyjnego NFOŚiGW, rozszerzeniu możliwości udzielania pożyczek oraz pomocy merytorycznej w przygotowaniu wniosków.

Trzy sesje tematyczne będą okazją do szczegółowego zapoznania się z konkretnymi zagadnieniami dotyczącymi możliwości realizacji projektów w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym w ramach Programu LIFE. Druga sesja, to „LIFE dla informacji i zarządzania”, a kolejna „Ochrona przyrody na rzecz klimatu w projektach LIFE”. W każdej z tych sesji przedstawione zostaną po trzy lub cztery projekty, odpowiadające problematyce tematycznej. Demonstracyjne instalacje do gospodarczego wykorzystania odpadów poprodukcyjnych, komunalnych i osadów ściekowych zaprezentują przedsiębiorcy i naukowcy w sesji poświęconej gospodarce o obiegu

zamkniętym, koncentrującej się na projektach o potencjale rynkowym. Inicjatywy na rzecz kształtowania zielonej infrastruktury oraz wspierania polityki klimatyczno-energetycznej omówią przedstawiciele środowiska naukowego (Instytut Ochrony Środowiska) oraz przedstawiciele administracji samorządowej, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, także Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska w sesji tematycznej „LIFE dla informacji i zarządzania”. Ochrona bioróżnorodności i renaturyzacja ekosystemów na terenach Natura 2000 będzie przedmiotem sesji przyrodniczej.

Wiedza i cenne doświadczenie praktyków, którzy z sukcesem przeszli całą procedurę ubiegania się o dofinansowanie projektów, będzie ogromnym wsparciem dla osób realizujących podobne przedsięwzięcia oraz dla przyszłych beneficjentów Programu LIFE.

Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach oraz Zakład Techniki Włókienniczych Instytutu Technologii Eksploatacji PIB w Łodzi zrealizowały wspólnie dofinansowany z Programu LIFE i NFOŚiGW projekt BIOREWIT, który przyniósł wiele korzyści dla środowiska naturalnego. Opracowano technologię wytwarzania nowoczesnych eko-aktywatorów glebowych dla polowych upraw ogrodniczych i bezglebowych podłoży dla produkcji szklarniowej. Zastosowano je w praktyce do redukcji zanieczyszczeń gleby i wody oraz rewitalizacji systemu glebowego. Powstały prototypowe urządzenia m.in. do wytwarzania granulowanych nawozów organiczno-mineralnych z odpadowych podłoży szklarniowych oraz produkcji rolniczej, przemysłu drzewnego i włókienniczego, ulegające naturalnej biodegradacji. Wdrożeniem produktów uzyskanych w trakcie realizacji projektu BIOREWIT zajęły już firmy prywatne. Efekty prac badawczych będą wykorzystywane z powodzeniem w innych krajach Unii Europejskiej.

POMOC MERYTORYCZNA NFOŚiGW W PRZYGOTOWANIU WNIOSKÓW I UDZIELANIU FINANSOWEGO WSPARCIA NA REALIZACJE PRZEDSIĘWZIĘĆ

Duże pieniądze do wzięcia z Programu LIFE

W europejskiej rywalizacji o dotacje z Programu LIFE wnioskodawcy z Polski mają duże szanse na uzyskanie dofinansowania. Wystarczy tylko dobre przygotowanie projektu i odważne sięganie po środki. Budżet Programu LIFE przekracza 2,5 mld euro. Część tych pieniędzy powinna trafić do polskich beneficjentów, którzy z sukcesem zrealizowali już wiele projektów środowiskowych, klimatycznych i przyrodniczych, ocenionych bardzo dobrze przez Komisję Europejską. O uproszczonej procedurze, która może być dodatkowym impulsem do podejmowania takich działań rozmawiamy z Anną Król, zastępcą prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

– Zmieniona w tegorocznym naborze procedura aplikowania o dotacje w ramach podprogramu „Środowisko” jest ułatwieniem dla wnioskodawców?

– Przesłanie do Komisji Europejskiej propozycji dotyczącej rozwiązania problemu środowiskowego w dziesięciostronicowym konceptie jest bez wątpienia dużo prostsze niż przygotowanie od razu pełnego wniosku. Tę wstępną koncepcję (concept note) będzie trzeba przekazać do Brukseli najprawdopodobniej do połowy czerwca. Concept note powinien zawierać podstawowe informacje o planowanym przedsięwzięciu, wskazywać na jego innowacyjny charakter, np. pozwalający na przetestowanie nowatorskiej technologii. Trzeba w nim uwzględnić dane o beneficjencie koordynującym i jego partnerach, podejmowanych działaniach, ryzyku, efektach i trwałości rezultatów, które mają wynikać z realizacji projektu. Ta koncepcja ma być wizytówką pokazującą projekt w atrakcyjny sposób, zaciekać koncepcją rozwiązania problemu i pokazać potrzebny budżet na to przedsięwzięcie. Podkreślić, jaka jest jego wartość dla rozwiązywania istotnych dla Europy problemów środowiskowych oraz pokazać nowe efektywne podejście do istniejącego problemu. Przedstawiona

Fot. Archiwum

propozycja, w szczególności w projektach środowiskowych, to pokazanie nowego rozwiązania technologicznego czy organizacyjnego lub modelu biznesowego, które ma przekonać Komisję Europejską do pozytywnej oceny planowanego projektu. Przejście do drugiego etapu naboru i możliwości złożenia wniosku do KE będzie bowiem uzależnione od uzyskania wymaganej procedurami minimalnej ilości punktów dopuszczających. Dwuetapowa procedura jest bez wątpienia uproszczeniem, ale obowiązuje tylko w stosunku do projektów podprogramu

„Środowisko”. W podprogramie „Klimat” zostaje utrzymany jednoetapowy system aplikowania o unijne dotacje z zachowaniem wrześnieowego terminu na składanie wniosków.

– Według jakich kryteriów oceniane będą te wstępne koncepcje?

– Dwa kryteria są dominujące: ogólna jakość wniosku oraz europejska wartość dodana. Ważne jest, aby testowane rozwiązania w pilotażowych projektach, mogły być po pewnej modyfikacji powszechniej stosowane w innych regionach czy krajach Europy, do rozwiązywania analogicznych problemów. Dodatkowym atutem jest ponadnarodowy charakter projektu i wspólna jego realizacja z europejskimi partnerami. Po dokonaniu tej wstępnej oceny ustalony zostanie ranking koncepcji. Twórcy najlepszych z nich, zostaną zaproszeni do drugiego etapu i złożenia wniosku. Wytyczne dla wnioskodawców oraz zasady oceny wniosków będą opublikowane w dniu otwarcia tegorocznego naboru pod koniec kwietnia.

– Jak długo wnioskodawcy będą czekać na ocenę koncepcji?

– Najprawdopodobniej do października, natomiast czas na złożenie pełnej

wersji wniosku wyznaczono na styczeń 2019 r. Być może w formularzach aplikacyjnych pojawią się zmiany, ale potwierdzimy to dopiero po ogłoszeniu naboru przez Komisję Europejską. Jeśli te zmiany nastąpią, to nie będą się znacząco różnić od tych, które obowiązywały w latach ubiegłych.

Ocena złożonych wniosków zakończy się w czerwcu 2019 roku. Podpisywanie umów pomiędzy KE i beneficjentem planowane jest na lipiec przyszłego roku.

– Na jakie wsparcie mogą liczyć wnioskodawcy ze strony NFOŚiGW?

– Nasi eksperci od kilku lat służą wnioskodawcom pomocą w przygotowywaniu wniosków do LIFE. Nabór w roku 2017 r. pokazał, iż wzrosło zainteresowanie tym programem i pojawiła się znacznie większa liczba wniosków składanych do KE przez polskich beneficjentów. W naborze 2018 naszym celem jest dalsze zwiększenie tej liczby i jeszcze lepsza jakość składanych wniosków. Prowadzimy indywidualne konsultacje i szkolenia adresowane do przedstawicieli samorządów, przedsiębiorców, klastrów branżowych, instytutów naukowych i uczelni. Na takie szkolenia zapraszamy również organizacje pozarządowe i instytucje zainteresowane realizacją projektów z dziedziny przyrody i różnorodności biologicznej, ponieważ o dotację z Programu LIFE może aplikować każdy podmiot, zarejestrowany na terenie Unii Europejskiej. Oprócz pomocy merytorycznej angażujemy się finansowo we wsparcie przedsięwzięć dofinansowanych

z Programu LIFE. Narodowy Fundusz w jego realizację włączył się w 2008 roku jako instytucja współfinansująca i od tego czasu podpisałiśmy 75 umów o dofinansowanie w formie dotacji i 14 w formie pożyczek. Łączenie środków unijnych i NFOŚiGW w montażu finansowym umożliwia udzielenie wnioskodawcom dotacji od 70 do 100 proc. kosztów kwalifikowanych, w zależności od formy prawnej i zakresu projektu. Wnioskodawcy w ramach ogłoszonego naboru będą mogli również ubiegać się o dofinansowanie w formie pożyczek na zapewnienie wymaganego wkładu własnego oraz na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków instrumentu finansowego LIFE. Taka forma montażu finansowego wyróżnia Polskę na tle innych krajów unijnych, które nie mają instytucji podobnej do NFOŚiGW, dlatego nie mogą korzystać z dodatkowego mechanizmu wsparcia projektów LIFE na poziomie krajowym. Komisja Europejska docenia znaczenie istniejącego w Polsce systemu współfinansowania ekologicznych projektów i ma pewność, że dodatkowe pieniądze z NFOŚiGW gwarantują beneficjentom skuteczną pomoc w realizacji projektów z Programu LIFE zaakceptowanych w Brukseli. Sądymy, że w tym roku może być duża liczba projektów dzięki uproszczonej procedurze i atrakcyjnej formie wsparcia takich projektów.

Dziękuję za rozmowę

Z Anną Król, zastępcą prezesa NFOŚiGW rozmawiała Jolanta Czudak

Sfinansowano ze środków Unii Europejskiej w ramach Projektu Budowy Potencjału LIFE LIFE14 CAP/PL/000011.